DANMARKS FISKERIFORENING
Producent Organisation

Nordensvej 3, Taulov
DK - 7000 Fredericia

Axeltorv 3, Axelborg
DK - 1609 København V

Tlf. +45 70 10 40 40
Fax. +45 75 45 19 28

mail@dkfisk.dk
www.dkfisk.dk

Miljøstyrelsen
Att.: Ejgil E. Andersen

6. marts 2020
Ref.: MA

Deres J.nr. 2019- 4203

Hermed fremsendes Danmarks Fiskeriforening POs (DFPO) bemærkninger til Miljøstyrelsens udkast til sælforvaltningsplan, jf. ovenstående journalnummer.

Grundlæggende er DFPO meget skeptisk i forhold til påstanden om, at ”gunstig bevaringsstatus” skal gælde for forekomsten i hver enkelt medlemsstat, ligesom DFPO ikke regner med, at en målrettet indsats mod ”garnsæler” vil løse det grundlæggende problem, heller ikke selv om der forhåbentlig vil kunne ses en lokal effekt.

DFPO kan konstatere, at sælbestandene hele vejen rundt om Danmark har nået en størrelse, hvor de giver massive problemer for alle fiskere. Det er ikke kun ved Bornholm, at situationen er kritisk, selv om det er problemerne i dette farvand der har fået mest opmærksomhed gennem de seneste år.

Konkret hilser DFPO ønsket om, at forenkle bureaukratiet omkring opnåelse af tilladelse til regulering velkomment, ligesom planen på flere områder tydeligt giver indtryk af, at problemerne for fiskeriet tages alvorligt. Desværre er DFPO dog overbevist om, at dette ikke er tilstrækkeligt til at løse problemerne.

Der skal ske en grundlæggende ændring i tilgangen til hvad man skal stille op med sælerne, hvilket involverer, at der skal tages fat om problemerne på et internationalt niveau. Det kan selvfølgelig ikke løses gennem en national forvaltningsplan. Hvis man fra politisk side ønsker, at der skal være et fiskeri med den deraf følgende beskæftigelse og bæredygtige produktion af fødevarer, så er det helt afgørende, at der findes en politisk vilje til at regulere bestandene af sæler og bringe dem i balance med den øvrige natur. Specifikt for Østersøen er der lavet videnskabelige beregninger som viser, at en gråsælbestand på ca. 10.000 individer er nok til at sikre, at bestanden ikke er truet.

Konkret til det foreliggende udkast til forvaltningsplanen er DFPO stærkt utilfreds med, at det i indledningen anføres, at økosystemet er i ubalance og at overfiskeri fremhæves som værende en del af årsagen. Langt de fleste fiskerier i farvandene omkring Danmark er forvaltede efter de fælles politikker der er vedtaget i EU, og har været det siden årtusindskiftet. Problemerne med sæler er voldsomt forøget gennem de seneste ti år, i takt med at fiskeriet er forvaltet efter ideen om maksimalt vedvarende udbytte og bestandene generelt har vist en meget positiv udvikling.

I debatten om sælernes negative indvirkning på fiskebestandene har der i flere tilfælde været refereret til en finsk artikel af Tero Härkonen, hvor man med udgangspunkt i landingsstatistik for alle fiskearter har fremsat den påstand, at sælernes prædation i Østersøen er ubetydelig i forhold til den mængde fisk der landes af fiskeriet. Hver eneste gang der er henvist til artiklen har DFPO gjort opmærksom på, at langt den største mængde i landingerne udgøres af brisling og sild, som ikke er relevante i denne sammenhæng. Det eneste som artiklen viser, er en klar dokumentation af, at dengang der var mange sæler i Østersøen (omkring 1900) var der stort set ikke noget fiskeri. Efterhånden som sælerne blev færre, kom der flere fisk.

Problemet med forekomsten af parasitter som har slutvært i sæler er i DFPOs øjne ikke behandlet i en grad der afspejler situationens alvor. Som DFPO ser sagen, så er parasitter den afgørende faktor som i Østersøen har bevirket, at torsk ikke kan samle tilstrækkeligt med energi til at gyde. Den dårlige tilstand i torskebestande i den østlige Østersø er således – dokumenterbart – ikke forårsaget af fiskeri, men af manglende rekruttering. Det betyder, at bestanden ikke producerer tilstrækkelig afkom til at holde sig selv stabil – ikke engang uden fiskeri. At sælerne så oven i købet æder en betragtelig andel af de torsk der faktisk findes, bidrager ikke positivt til balancen.

DFPO er ikke blind for det forhold, at en regulering af sælerne i en størrelsesorden som det vil være krævet hvis fiskeriet skal fastholdes på samme niveau som det var for ti år siden, vil være en stor politisk udfordring. Men – hvis man ikke er villig til at tage den kamp op, må det som alternativ være en kommunikationsopgave, at formidle konsekvensen; at det ikke vil være muligt at nå de politisk fastsatte målsætninger for visse af vores fiskebestande.

I forhold til de skader som især garnfiskerne kæmper med, må DFPO konkludere, at teksten i udkastet ikke afspejler den virkelighed som foreningens medlemmer oplever. Afsnittet i bilag 3, med en opgørelse af indrapporterede skader, dækker ikke engang den mængde som et enkelt medlem har indrapporteret med kopi til DFPO. Der er noget galt med databasen og værdiopgørelsen er ikke valid, selv om DFPO gerne står ved at det er fortvivlende, at der er mange fiskere som ikke opgør og indberetter skaderne.

Selv om DFPO hilser initiativet med en ny forvaltningsplan velkomment ser foreningen, som repræsentant for de berørte fiskere sig tvunget til at konkludere, at de foreslåede tiltag langt fra vil være tilstrækkelige til at løse de mange problemer. DFPO finder, at konsekvensen af

manglende regulering i større skala vil være, at garnfiskeriet i Danmark vil blive reduceret til den rene hobbyaktivitet på ganske kort sigt og på lidt længere sigt, vil man skulle opgive at genopbygge flere fiskebestande til det niveau som de havde den gang der ikke var så mange sæler.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Andersen

Bornholms og Christiansøs Fiskeriforening
Kannikegaard
Rønnevej 1
3720 Åkirkeby

Tlf: 2034 7360 Mail: hans@bcff.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

Åkirkeby, den 5. marts 2020.

Høringssvar – Sælforvaltningsplan j.nr. 2019-4203.

Bornholms og Christiansøs Fiskeriforening har følgende bemærkninger til Miljøministeriets udkast til sælforvaltningsplan:

Tilvæksten i gråsælbestanden i Østersøen har gennem de seneste år været så stor, at bestanden er en trussel, ikke alene for et fremtidigt fiskeri i Østersøen, men også for alle andre arter af fisk i Østersøen. Dels spiser gråsælerne en ikke uvæsentlig mængde fisk, men det største problem er de parasitter gråsælen spreder. Vi har gennem de seneste år set hvordan torsken bliver mere og mere inficeret med parasitter, der svækker torskens tilvækst og forplantningsevne. Hvilket har medført et kollaps i torskebestanden i den østlige Østersø, og et stop for fiskeri efter torsk fra sommeren 2019.

Vi har konstateret, at gråsælerne også har spredt parasitterne til andre fiskearter end torsk, som laks, skrubber, rødspætter, m.v. – vi kan frygte, at parasitter i disse fisk også bliver tiltagende, ligesom i torsken, og at det medfører et kollaps i disse bestande - også. Gråsælen er en trussel for alle fiskebestande i Østersøen, og dermed balancen i Østersøen.

Vi mener ikke gråsælerne skal udryddes, men den skal begrænses – gråsælen har ingen naturlige fjender i Østersøen. Ifølge videnskaben kan en bestand på 10.000 gråsæler i Østersøen sikre bestandens overlevelse på sigt – vi mener derfor, at et mål bør være, at gråsælerne begrænses til ca. 10.000 individer.

En begrænsning af gråsælens udbredelse i Østersøen er en stor opgave, som Danmark ikke kan løse alene. Danmark skal gøre, hvad der kan gøres fra dansk side, for at begrænse gråsælerne. Men hvis det skal have en tilstrækkelig effekt, skal det ske i samarbejde med alle lande omkring Østersøen.

Bornholms og Christiansøs Fiskeriforening
Kannikegaard
Rønnevej 1
3720 Åkirkeby

Tlf: 2034 7360 Mail: hans@bcff.dk

Selv om gråsælernes spredning af parasitter er det største problem, bør det også nævnes, at deres fødeindtag ikke er ubetydeligt. I denne forbindelse kan det oplyses, at gråsælbestanden i 2013 blev anslået til ca. 40.000 individer, og med et daglig fødeindtag på ca. 5 kg. fisk, bliver det til **73.000 tons** fisk om året. Det var i 2013 - og bestanden af gråsæler har helt sikkert været tiltagende. Til sammenligning er den samlede danske fiskeflådes kvote af torsk i den østlige Østersø i 2020 på **459 tons** – **en bifangstkvote**. Da torsk er en af gråsælens foretrukne føde-fisk, er der ingen tvivl om, at gråsælen er en meget stor trussel mod genopretningen af torskebestanden i østlige Østersø.

På side 22 afsnit 3 står der, at 40 fartøjer gennemsnitlig havde skadet fangst til en værdi på kr. 3.500 pr. år. DET ER SKRÆMMENDE LÆSNING!!!!!! Hvor har man fået disse oplysninger fra? – **det er så langt fra virkeligheden.**

Vi har kendskab til fiskere, der har tab på sælskadet fangster for flere hundrede tusinde kroner, og herudover mistet fiskeri på grund af nedgangen i fiskekvoterne. En nedgang, som gråsælerne har en betydelig medvirkende andel i. Og endelig har fiskerne tab, da gråsælerne ødelægger deres fangstredskaber og skræmmer fiskene væk fra fangstpladserne.

Vi kan således oplyse, alene i perioden 2014 til 2017 stoppede 22 af Bornholms og Christiansøs Fiskeriforenings medlemmer med at drive fiskeri – og solgte deres fartøj. Hovedårsag: Betydeligt forringet indtjening i fiskeriet på grund af gråsælernes hærgen i Østersøen.

Med venlig hilsen

Thomas Thomsen
Formand

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
Arter og Naturbeskyttelse
mst@mst.dk

DANMARKS JÆGERFORBUND

Danmarks Jægerforbund
Molsvej 34
8410 Rønde

Tlf. + 45 88 88 75 00

post@jaegerne.dk

5. marts 2020

Vedr.: Høring over udkast til forvaltningsplan for sæler, J.nr. 2019-4203.

Miljø- og Fødevareministeriet har den 22. januar 2020 udsendt udkast til forvaltningsplan for sæler i offentlig høring, og i den forbindelse har Danmarks Jægerforbund følgende bemærkninger:

Danmarks Jægerforbund er repræsenteret i "Sælarbejdsgruppen", som har været løbende inddraget i arbejdet med udarbejdelsen af forvaltningsplanen. Vi har derfor undervejs i processen fremført vores synspunkter, og udkastet til forvaltningsplan repræsenterer efter vores opfattelse et rimeligt kompromis mellem ønsket om beskyttelse af sælerne og hensynet til fiskeriinteresserne, som har problemer med sælerne.

Derudover noterer vi med tilfredshed, at det fremhæves i forvaltningsplanen, at ændringer i bestandsstørrelserne af sæler kan medføre behov for ændringer i forvaltningen, idet vi forudser, at især antallet af gråsæler i danske farvande i fremtiden kan stige kraftigt.

Tilsvarende støtter vi forslaget om en fælles regional forvaltning i HELCOM-regi for gråsæl i Østersøen.

Desuden er vi tilfredse med den foreslåede forenkling af ansøgningsproceduren for regulering af sæler, både hvad angår længere reguleringsperioder og muligheden for regulering af et større antal sæler pr. tilladelse.

I forbindelse med overvejelserne om indførelse af jagttid på spættet sæl er det Danmarks Jægerforbunds holdning - som vi også har fremført i Vildtforvaltningsrådet - at vi ser en mulighed for jagt på spættet sæl, men at jagt i givet fald skal ske fra fast grund og med særligt uddannede jægere. Derudover skal sælskind og sælkød kunne anvendes, og der skal være en bred politisk opbakning til jagten.

Med disse bemærkninger kan Danmarks Jægerforbund støtte forvaltningsplanen.

Venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Claus Lind Christensen
Formand

Direkte tlf. + **45 27 80 28 55**
E-mail clc@jaegerne.dk

Dansk Akvakultur

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C.
mst@mst.dk

Aarhus, den 5. marts 2020

Dansk Akvakulturs bemærkninger til udkast til sælforvaltningsplan J. nr. 2019 - 4203

Tak for fremsendt høring af udkast til sælforvaltningsplan.

Sælforvaltningsplanens formål er at bidrage til at begrænse de konflikter, som sælerne skaber, herunder at forstå årsagerne til konflikterne, således at der kan sikres en gunstig bevaring af sælerne i forhold til nationale, EU og internationale bevaringsmålsætninger balanceret i forhold til andre interesser. For at opnå dette er det en forudsætning at inddrage alle relevante interessenter herunder akvakultur.

Dansk Akvakultur oplever i stigende grad konflikter med både spættet sæl og gråsæl ved havbrug, hvor de såkaldte problem-sæler kan påføre anlæggene store skader. Tidligere var der hovedsageligt problemer med spættet sæl, dog er der i de seneste år registreret flere konflikter med en stigende bestand af gråsæler.

Dansk Akvakultur har både på et møde med Miljøstyrelsen den 29.07.2018 og gennem mail- korrespondance orienteret og dokumenteret om erhvervets udfordringer med sæler jf. vedhæftede notat af 8. oktober 2018., herunder anmodet om at Dansk Akvakultur bliver inddraget i de igangværende drøftelser om sælregulering og sælarbejdsgruppen jf. bl.a. anmodning af 8.2.2018.

Dansk Akvakultur ønsker mulighed for en mere permanent og længerevarende tilladelse til at regulere de sæler, der volder flest problemer på havbrugene. De korte tilladelse, som kan gives i dag, er for ufleksible og administrativt tunge til at virke hensigtsmæssigt i forhold til havbrugenes konflikter med sæler. Det er derfor væsentligt at fremtidige mere lempelige og mere målrettede reguleringsmuligheder også komme til at gælde havbrugserhvervet.

- Nye lempeligere og målrettede reguleringsmuligheder bør naturligvis også gælde akvakulturerhvervet på lige fod som fiskerierhvervet, og det bør fremgå af den kommende sælreguleringsplan.

- Derudover hilser vi nye initiativer velkomne i forhold til forenkling af ansøgningsproceduren for reguleringstilladelser.

Dansk Akvakultur ønsker at blive inddraget i reguleringen omkring sæler samt at blive en del af "sæl-arbejdsgruppen", idet vores erfaringer med udfordringer og konflikter med sæler er et væsentligt indspil både i forhold til den kommende sælforvaltning, samt i forhold til igangsættelse og evaluering af undersøgelser af f.eks. sælskræmmere, sælgarn mm. Som nævnt i udkast til planen skaber sæler konflikter for havbrugserhvervet, og med de stigende sælbestande er problemet stigende. Derfor bør Dansk Akvakultur indgå i arbejdsgruppen på lige fod med andre erhverv, som bliver ramt af denne problematik.

Figur 1: Sælbid fra sandsynligvis angreb af en gråsæl på levende fisk i havbrug i Smålandsfarvandet februar 2020.

Derudover har vi følgende specifikke bemærkninger

Afsnit 4.1, linje 3-4:

Her bør akvakultur medtages, så sætningen ændres f.eks. til: *" Samtidig skal forvaltningen ske balanceret i forhold til andre interesser, herunder fiskeri, akvakultur, friluftsliv og den øvrige marine natur."*

Samtidigt bør det fremgå, at akvakultur medtages på lige fod med erhvervsfiskeri i forhold til forenkling af proceduren ved ansøgning om reguleringstilladelser.

S.9, 2. nederste sætning: Sætningen bør suppleres med "havbrug". F.eks. således: "*Ansøgningsproceduren gøres mere fleksibel ved, at tilladelser kan meddeles for en længere varighed og for flere individer end hidtil, så erhvervsfiskere og havbrugere med behov for regulering af sæler, ikke skal søge så ofte, som nu."*

Bilag 3, afsnittet om skader på havbrug (side 25, afsnit 1):

Det foreslås at afsnittet ændres til nedenstående, jf. vores tidligere fremsendte materiale.

"Skader på havbrug

De væsentligste problemer består i, at sæler kan skabe panik og permanent høje stressniveauer hos fiskene, at sæler kan lære at angribe de levende fisk i burene ved en særlig angrebsteknik, samt at sælerne kan bide hul i "Dødesamlerposen", der er en netpose til opsamling af døde fisk i bunden af burene. Angrebene sker typisk af såkaldte problemsæler, der er enkelt individer, der har lært en specifik angrebsmetode på levende fisk. Angrebene kan medføre risiko for huller, og dermed risiko for udslip af fisk. Omfanget af skader er svære at opgøre, da skadede fisk efterfølgende lander i "dødesamlerposerne" sammen med fisk, som er døde på anden vis. Det er bl.a. forsøgt med en forstærket inderpose i dødesamlerposerne, men en sådan kan sælerne bide igennem."

Bilag 5: Sælarbejdsgruppen s. 28: Dansk Akvakultur ønsker at deltage i arbejdsgruppen, så vores erfaringer med konflikter med sæler, anvendelse af sælskræmmere mm., kommer til at indgå på lige fod med andre interessenter i arbejdsgruppen.

Med venlig hilsen

Dansk Akvakultur

Lisbeth Jess Plesner

Lisbeth Jess Plesner

DANSK AMATØRFISKERFORENING
Landssekretær : Flemming Kjærulf, Kystvej 26A, 5800 Nyborg.
Tlf. 53 83 00 53, fkjerulf@mail.dk

Høringsvar til Udkast til forvaltningsplan for sæler

Dansk Amatørfiskerforening (DAFF) takker for tilsendte udkast.

Fritidsfisker er i dag en af de væsentligste aktører i det kystnære fiskeri. Selvom selve fangsten ikke har nogen økonomisk betydning da fritidsfiskernes fangst ikke må omsættes, har fritidsfiskeriet stor betydning for bevarelse af aktiviteter i de små havne som er forladt af erhvervsfiskeriet og dermed for turisterhvervet og for kulturbevarelse. Sæler udgør overalt i landet et stort og stigende problem for fritidsfiskere.

DAFF hilser det velkomment at kravet om særligt sæljægerkursus afskaffes og at tilladelserne forlænges til kalenderårets varighed.

Under revision af bornholmerordningen for gråsæl reguleringen må udføres op til 500m fra erhvervsfiskeres og fritidsfiskeres fungerende fiskeredskaber. DAFF ønsker at samme formulering "fungerende redskaber" erstatter "faststående redskaber" i resten af landet og vedr. spættet sæl og gråsæl. Problemet er jo det samme over hele landet

Spættet sæl kan p.t reguleres "i nærheden af faststående fiskeredskab. Afstand meddeles efter individuel vurdering, i praksis normalt 100 m" DAFF ønsker dette ændret til 500 m fra fungerende redskab, da sælerne meget hurtigt flytter sig mere end 100 m væk fra redskaberne når jægeren/fiskeren ankommer til redskabet uden at dette i øvrigt har nogen skræmmende virkning. Med samme begrundelse ønskes afstanden for gråsæl i resten af landet også ændret til 500 m.

m.v.h.

Dansk Amatørfiskerforening – DAFF

Flemming Kjærulf, landssekretær

Dansk Land- og Strandjagt

21-02-20

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet
Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2019 – 4203
Ref. EEA

Vedr. Høringsbrev vedr. udkast til sælforvaltningsplan.

Dansk Land og Strandjagt takker for det tilsendte høringsbrev, som Dansk Land og Strandjagts hørings sekretariat har gennemgået.

Forenkling af procedurer ved ansøgning om tilladelse til regulering, er meget vigtigt for borgerne, alt for ofte vanskeliggør myndighederne, simple tilladelser.

Dansk Land og Strandjagt anbefaler at sælbestanden (Spættet sæl og Gråsæl) reguleres ved jagttid.

Dansk Land og Strandjagt anbefaler en langt bedre registrering af sælskader på fiskegrej og fisk.

(Sælturisme) Sælturister pålægges en afgift, der skal gå til erstatning af ødelagt fiskegrej og sælskader på fisk.

Myndighederne skal sikre en sælbestand ved danske kyster, der sikrer det kystnære fiskeri.

Med venlig hilsen
Dansk Land og Strandjagt.

Erik Clausen
Limfjordsvej 6,
6400 Sønderborg
Mobil 40586278.

Dansk Land og Strandjagt
Tlf : 61609292
Internet: www.dls-jagt.dk
E-mail: formand@dls-jagt.dk

Danish Association of Zoos and Aquaria

Miljøstyrelsen
Arter og Naturbeskyttelse

5. marts 2020

Høringssvar vedr. udkast til forvaltningsplan for sæler.
J.nr. 2019-4203

Vi takker for fremsendelsen af materiale om udkast til sælforvaltningsplan. Vi har set høringsmaterialet igennem og har følgende kommentarer.

DAZA tilslutter sig overordnet set stuktur og indhold til den nye forvaltningsplan inklusiv de nye initiativer beskrevet i planen. DAZA har følgende kommentarer til sælforvaltningsplanen:

- Med hensyn til de to nye initiativer beskrevet som "Fortsat forskning i årsagerne til tilbagegang i det kystnære fiskeri" samt "Fortsat forskning i årsagen til den svækkede torskebestand i Østersøen" ønsker DAZA præcisering.

  DAZA opfordrer til, at der i forskningen skelnes mellem forskning der er målrettet mod sælers påvirkning på kystnært fiskeri og torskebestand, og forskning hvor der kan være tale om andre typer påvirkninger på fiskeri og torskebestand. Begge årssammenhænge bør afdækkes som en del af forskningsarbejdet.

- Med hensyn til overvejelse af en eventuel jagttid på spættet sæl, så ønsker DAZA at en potentiel jagt på spættet sæl ikke må påvirke artens gunstige bevaringsstatus.

- DAZA vil gerne, som organisation, indgå i og bidrage til arbejdet med en ny forvaltningsplan for sæler. Specielt inden for følgende områder vil DAZA være interesseret i at bidrage:
  - "Udarbejdelse af etiske retningslinjer for bæredygtig sælturisme"
  - "Information om sæler"
  - "Forskning i udvikling af bæredygtig sælturime.

- Som nævnt i forvaltningsplanen, indgår Fiskeri og Søfartsmuseum (FIMUS) i Esbjerg i en arbejdsgruppe under projektet. Det er DAZA's forslag at FIMUS samtidig agerer som repræsentant for DAZA, med ansvar for at inddrage DAZA's øvrige specialister når der er behov for dette.

Med venlige hilsner

Helle Hegelund

Helle Hegelund
Bestyrelsesformand DAZA
Direktør Kattegatcentret

DAZA

DAZA (Danish Association of Zooz and Aquaria) består af de 15 største zoologiske haver og akvarier i Danmark. Brancheorganisationen sikrer et tæt samarbejde i Danmark indenfor avlssamarbejder, undervisning af skolebørn, bæredygtig drift og opkvalificering af personale. DAZA arbejder for at øge interessen, forståelsen og respekten for naturen og for at bevare biodiversiteten og det rige dyreliv.

Følgende institutioner er medlemmer i DAZA:

- København Zoo
- Odense Zoo
- Aalborg Zoo
- Zootopia, Givskud Zoo
- Randers Regnskov
- Knuthenborg Safaripark
- Ree Park Safari
- Skandinavisk Dyrepark
- Den Blå Planet
- Kattegatcentret
- Nordsøen Oceanarium
- Fiskeri- og Søfartsmuseet
- AQUA Akvarium og Dyrepark
- Fjord & Bælt
- Øresundsakvariet

Dato: 4. marts 2020

Danmarks Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Høring af udkast til forvaltningsplan for sæler
(J.nr. 2019-4203)

Danmarks Naturfredningsforening takker for muligheden for at kommentere udkastet og fremsender her kommentarer til udkastet.

Generelt

Udkastet til forvaltningsplan er blevet til på baggrund af grundige drøftelser i Miljø- og Fødevareministeriets sæl-arbejdsgruppe. Danmarks Naturfredningsforening finder grundlæggende at det er en fagligt funderet, konstruktiv og fyldestgørende forvaltningsplan.

Selvom DN dog ikke er enig i samtlige elementer i høringsudkastet, vil vi gerne kvittere for den udtalte lydhørhed og faglighed der har været det grundlæggende omdrejningspunkt for ministeriets varetagelse af drøftelserne med interessenterne.

Planen har et andet format end den tidligere forvaltningsplan, og vi kan varmt bakke op om en mere konkret, kortfattet og handlingsanvisende forvaltningsplan. Vi anbefaler at planen bliver en del af en hjemmeside om sælforvaltning under Miljøstyrelsens sider, som man løbende vil kunne opdatere efterhånden som planens elementer udmøntes.

Kommentarer til afsnittene i udkastet til forvaltningsplan

Afsnit 1. Indledning
Vi vil også her gerne kvittere for fagligheden: Konflikterne mellem sæler og fiskeri sættes i forhold til at økosystemerne i nogle havområder er i ubalance på grund af overfiskeri og generelt dårlige miljø- og naturforhold. Det er afgørende vigtigt at de reelle konflikter mellem sæler og fiskeri ses i lyset af de grundlæggende og bagvedliggende årsager.

Derfor er planens oplæg til yderligere forskning i årsagerne til tilbagegang i det kystnære fiskeri, samt fortsat forskning i årsagen til den svækkede torskebestand i Østersøen, helt centrale elementer for både at hjælpe fiskeriet og forvalte sælerne rigtigt. ***Vi anbefaler derfor på det varmeste at man fra politisk side prioriterer resurserne til de beskrevne forskningsområder.***

Afsnit 2. Biologi og bevaringsstatus
Afsnittet om gråsælen giver et fejlagtigt indtryk af, at gråsælen først har etableret sig som ynglende art i Danmark i 2005. Gråsælen har gen-etableret sig efter at have været udryddet på grund af menneskelig efterstræbelse. Jævnfør Miljøstyrelsens hjemmeside har Gråsælen således tidligere været en almindelig og udbredt sælart i de danske farvande og ynglede frem til omkring 1900 på uforstyrrede lokaliteter ved de danske kyster. Det bør præciseres i afsnittet.

Afsnit 4.0 Forvaltningsplan for sæler

Afsnittet rummer en glimrende gengivelse af de EU retlige rammer for forvaltning af sæler i Danmark, herunder at ny forvaltningstiltag for gråsæl i Danmark forudsætter at ynglebestanden vokser og dermed opnår gunstig bevaringsstatus.

Forvaltningsplanen angiver også at have som formål at fremme den regionale forvaltning.

Vi forstår på danske sæleksperters udtalelser i ministeriets sælarbejdsgruppe, at en biologisk forudsætning for at den danske ynglebestand af gråsæler vil vokse er, at der er en stor bestand i den indre Østersø, således at dyr vil søge til danske ynglelokaliteter.

Derfor foreslås det at afsnit 4.0 tilføjes faktuelle biologiske betragtninger om, at ny forvaltningstiltag for gråsæl i Danmark forudsætter en regional forvaltning, som sikrer en fortsat solid bestand af gråsæler i indre Østersø.

Afsnit 4.1 Mål og indsatser

Om målene
Udkastet angiver målene således (side 8)

> ”Formålet med forvaltningen af sæler er at bevare sæler, som en del af den danske natur i overensstemmelse med Danmarks EU-retlige forpligtelse efter habitatdirektivet. Samtidig skal forvaltningen ske balanceret i forhold til andre interesser, herunder fiskeri, og friluftsliv og den øvrige marine natur.
> Forvaltningen fokuserer på, at
> - sikre en gunstig bevaringsstatus
> - reducere konfliktniveauet i forhold til fiskeriet
> - sikre befolkningens mulighed for at opleve sæler i naturen og sikre bæredygtig udvikling af sælturisme
> - fortsat at fokusere på forskning, herunder implementering af forskningsresultater i praksis
>
> Indsatsen skal ske inden for rammerne af EU-habitatdirektivet og Danmarks aftaler om forvaltning af sæl”

Formuleringerne af målene er efter DN’s vurdering en meget fin angivelse af de gældende EU retlige forpligtelser, ledsaget af angivelser af de nødvendige hensyn til andre interesser samt behovet for at implementere forskningsresultater i praksis.

Vi er meget enige i både målene og formuleringerne af disse, ikke mindst behovet for også at fokusere på at reducere konflikterne mellem sæler og fiskeriet, herunder formuleringen som sætter de retlige rammer og planens formål og hensyn i indbyrdes sammenhæng.

Om regulering
DN bakker fortsat op om de muligheder for regulering af spættet sæl og gråsæl, som beskrives i udkastet.

Vi bakker også fuldt op om forenkling af procedurerne for at ansøge om tilladelse til regulering.

Men DN er fortsat fuldkommen uforstående over for fjernelsen af kravet om deltagelse i et kursus som forudsætning for at måtte regulere samt, at man fremover alene vil ”modtage skriftlig vejledning om sikkerhed i forbindelse med riffeljagt på havet”.

I lyset af, hvor stort behovet for regulering angives at være pt, synes det ikke urimeligt at man af hensyn til både sikkerhed og etiske hensyn ifht at reducere anskydninger, deltager i et kursus. Hvad er problemet ved at deltage i et kursus? Ingen kan vel være tjent med at man ikke har gennemgået et kursus, som medvirker til at øge sikkerheden ved regulering og samtidig reducerer risikoen for anskydninger?

Om drøftelse af evt. indførelse af jagttid på spættet sæl
Danmarks Naturfredningsforening er imod indførelse af jagttid på spættet sæl.

Vi tager dog naturligvis til efterretning at der ønskes en drøftelse i Vildtforvaltningsrådet om evt. fastsættelse af jagttid på spættet sæl.

Men vi efterlyser som ramme for drøftelsen en henvisning til dels de jagtetiske regler, der angiver at nedlagt vildt som udgangspunkt skal kunne anvendes til noget fornuftigt. Man kan imidlertid pga miljøgifte ikke spise sælerne.
Dels en henvisning til Vildtforvaltningsrådets egne "Principper for fastsættelse af jagttider" hvor særlig forudsætning 7. og 10. ikke synes opfyldt for så vidt angår mulighed for jagt på spættet sæl. Herunder ikke mindst i lyset af, at man end ikke i forbindelse med regulering ønsker at reducere risikoen for anskydninger via deltagelse i et kursus.

Med venlig hilsen

Bo Håkansson
boh@dn.dk

Kopi:
Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Danmarks Sportsfiskerforbund

Sendt per mail til Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

Vingsted, den 3. marts 2020.

Vedrørende høringssvar til forvaltningsplan for sæl, journalnummer 2019 – 4203.

Danmarks Sportsfiskerforbund vil indledningsvist slå fast, at vi selvfølgelig mener, at begge sælarter hører til i de danske farvande. Vi bakker også op om de direktiver og konventioner, som forvaltningen er funderet på, hvis primære formål er at sikre levedygtige bestande af både spættet sæl og gråsæl.

Et andet element – som forvaltningsplanen skal kunne håndtere – er at reducere omfanget af konflikter mellem sæl og menneske. Vi mener, at dette udkast fint redegør for de fleste situationer, hvor sæler påvirker de fiskebestande, som danner grundlag for lystfiskeriet i Danmark.

Vi har dog en række forslag, som vi håber på vil kunne blive en del af en ny forvaltningsplan. Dels fordi de adresserer reelle udfordringer, og dels fordi vi vurderer, at de ikke kompromitterer muligheden for at sikre levedygtige sælbestande i de danske farvande.

Vores første forslag er dog ikke rettet mod forvaltningen af sæler, men er derimod et ydmygt ønske om at blive knyttet tættere på fremtidige beslutningsprocesser i forvaltningen af sæler. Det er umuligt at forudsige, om udviklingen over de senere år, hvor konflikterne mellem sæler og sportsfiskere er øget betydeligt, vil fortsætte. Som situationen er lige nu, mener vi i Danmarks Sportsfiskerforbund dog, at vores tilstedeværelse i Sælarbejdsgruppen er meget relevant. Vi håber på, at dette ønske kan imødekommes.

Det er især situationen med et øget antal af spættet sæl, der fouragerer i vandløbene og i mundingsområderne, der har givet anledning til konflikter. Dette er nævnt i udkastet til en

ny forvaltningsplan, ligesom der i 2018 blev indført en mulighed for, at sportsfiskerforeninger kan ansøge om muligheden for at regulere sæler i ferskvand med den begrundelse, at de enten presser sårbare fiskebestande eller selve fiskeriet. Vi bakker dette initiativ op og mener, at det fortsat skal være en del af forvaltningen.

Det adresserer dog ikke den udfordring, at arter som laks og havørred som en del af deres livscyklus skal vandre mellem gydeområderne i ferskvand og de marine opvækstområder. I ferskvand er det i dag som nævnt muligt at skræmme sælerne væk, men risikoen for at blive ædt er også meget stor i mundingsområdet i saltvand samt ved en lang række flaskehalse ved sluser og snævre farvande.

- **Vi foreslår derfor, at der skal kunne ansøges om at skræmme/regulere sæler, der opholder sig og søger føde i vandløbenes fredningsbælter i saltvand i den periode, hvor fredningsbælterne er gældende (helårligt ved store vandløb og fra 16. september til 15. marts i mindre vandløb).**

På Bornholm, hvor der er en relativt stor forekomst af gråsæl, kan en kortere reguleringsperiode være nødvendig, fordi gråsæl er fredet fra 1. februar til den 15. april. Men da udtrækket af hovedparten af de udgydte havørreder sandsynligvis finder sted tidligere end i resten af Danmark, vil en kortere periode med mulighed for at regulere sandsynligvis også være effektivt i forhold til at sikre de vilde havørreder på Bornholm.

- **Vi foreslår derfor, at der skal kunne ansøges om at skræmme/regulere spættet sæl og gråsæl, der opholder sig og søger føde i fredningsbælter ved den bornholmske kyst, i perioden 16. september – 31. januar. Antallet af gråsæler kan eventuelt være en del af den kvote på 40 individer, der allerede findes for 2020.**

I en række fjordområder og snævre farvande findes der særlige fredninger i form af forbud mod brugen af eksempelvis nedgarn, som skal sikre fiskenes frie vandring. Det findes blandt andet ved sluser og lignende flaskehalse. Et eksempel på det er Virksund, som er porten mellem Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning. Her er der observeret rigtig mange sæler i et område, hvor i tusindvis af voksne havørreder og i titusindvis af såkaldte ørredsmolt fra

flere vandløb skal passere på svømmeturen ud mod Kattegat. Samtidig indikerer en undersøgelse, udført af DTU Aqua, at der er en meget stor dødelighed for de havørreder, der svømmer rundt i den sydlige del af Limfjorden, og at det sandsynligvis er sælprædation, der er årsagen.

En mulig løsning er at opstille sælskræmmere i perioden, hvor udgydte havørreder forlader vandløbene, og hvor de blanke opgangshavørreder søger mod vandløbene. Hvis det ikke giver de ønskede resultater, så mener vi, at det skal muligt at regulere sælerne i disse områder, der er karakteriseret ved, at der er forbud mod brug af garnredskaber.

- **Vi foreslår, at det skal muligt at ansøge om bortskræmning og regulering af sæler i områder, hvor der er fredninger i form af forbud mod garnfiskeri som fx ved sluser og meget snævre farvande.**

En tilsvarende problemstilling gør sig gældende i forhold til de unikke og meget sårbare bestande af brakvandsgedder. Ny forskning har dokumenteret, at brakvandsgedderne i de sydøstdanske brakvandsområder er genetisk tilpassede livet i området. De er derfor ligeså vigtige at beskytte som alle andre unikke og sårbare bestande.

Gedderne er et eftertragtet bytte for sælerne, når de fra efteråret og ind i vinteren/det tidlige forår samler sig i stimer og svømmer mod gydeområderne, der enten befinder sig i ferskvand eller i områder med lav saltpromille. Et eksempel på det sidste er Stege Nor. Det er dokumenteret, at sæler har slået flere hundrede brakvandsgedder ihjel i dette område.

- **Vi vil derfor foreslå, at det skal være muligt at kunne ansøge om bortskræmning og regulering af sæler i de områder, hvor brakvandsgedderne gyder. Et udgangspunkt kunne være de fire områder, der er omfattet af den såkaldte brakvandsbekendtgørelse[1]: Præstø Fjord, Fanefjord, Stege Nor og Jungshoved Nor.**

[1] https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=168808

Danmarks Sportsfiskerforbund bakker også op om følgende initiativer, der nævnes i udkastet:

- En forenkling af procedurer ved ansøgning om tilladelse til regulering.
- Fjernelse af krav om kursus som forudsætning for reguleringstilladelse.
- Undersøgelse af muligheder og problemer ved brug af sælskræmmere.
- Indsats mod ulovlig regulering med brug af garn.
- Bedre registrering af sælskader i fiskeriet.
- Drøftelse af eventuel indførelse af jagttid på spættet sæl.

Med venlig hilsen

Kaare Manniche Ebert
Biolog

Skyttevej 5 ◦ Vingsted ◦ 7182 Bredsten ◦ Telefon 75 82 06 99 ◦ www.sportsfiskerforbundet.dk ◦ post@sportsfiskerforbundet.dk
Sydbank, Kontonummer: 7700 1079078 ◦ IBAN-nr: DK7977000009403858 ◦ SWIFT-kode: SYBKDK22

DYRENES BESKYTTELSE

mst@mst.dk

cc: eea@mst.dk

Vedrørende: j.nr. 2019-4203

6. marts 2020
D20-384619

Dyrenes Beskyttelses høringssvar vedr. udkast til forvaltningsplan for sæler

Dyrenes Beskyttelse takker for muligheden for endnu engang at kommentere på et udkast til Forvaltningsplan for Sæler (J.nr. 2019-4203).

Overordnet finder Dyrenes Beskyttelse at udkastet til forvaltningsplan for sæler er et grundigt stykke arbejde – ikke mindst fagligt – og ydermere et afbalanceret stykke arbejde ifht. de mange interesser i sælerne i Danmark.

Dyrenes Beskyttelse har således få kommentarer bortset fra til kapitel 4.1 under overskriften "Mål og indsatser for forvaltning af gråsæl og spættet sæl".

En ting vækker nemlig både undren og bekymring hos Dyrenes Beskyttelse – og det er tankerne om at igangsætte drøftelser af muligheden for at indføre jagttid på spættet sæl.

Undren fordi forvaltningsplanen jo ellers udtrykker et ønske om både at reducere konfliktniveauet i forhold til fiskeriet og samtidig sikre befolkningens mulighed for at opleve sæler i naturen og sikre bæredygtig udvikling af sælturisme. I forvaltningsplanen i øvrigt balancerer dette via både udvikling af sælsikre redskaber og muligheder for at regulere problemsæler ved faststående redskaber og en samtidig anerkendelse af mulighederne for at have sælturisme som erhverv. Med en indførsel af jagt på spættet sæl tilgodeses fiskeriets ønsker om sæljagt frem for både den almindelige befolknings og turisterhvervets ønsker om at kunne komme tæt på sæler. Dette på trods af at fiskerne måske mister mindre økonomisk pga. sælerne end turisterhvervet tjener på sælernes tilgængelighed. Og på trods af at almindelig jagt næppe løser fiskeriets udfordringer med problemsæler.

Dyrenes Beskyttelse
Buddingevej 308
2860 Søborg

Tlf. +45 3328 7000
db@dyrenesbeskyttelse.dk
dyrenesbeskyttelse.dk

DYRENES RØGT VISER MENNESKETS KLØGT
STIFTET 1875

DYRENES BESKYTTELSE

Yderligere vækker det undren, da et enigt Vildtforvaltningsråd ved deres møde i december 2019 konkluderede, at VFR ikke kunne støtte op om at indføre jagt på spættet sæl og at muligheden for regulering er tilstrækkelig. Dette fremgår af det endelige referat fra mødet.

Bekymring fordi DCE ikke lægger skjul på, at indførsel af jagt kan få konsekvenser ifht. sælernes flugtafstand og dermed for deres muligheder for at udnytte hvilepladser mv. hvorved deres velfærd kompromitteres. Samtidig er jagt på sæler til havs forbundet med stor anskydningsrisiko og dermed store dyreværnsproblemer. Endelig er der en højst reel risiko for ved jagt at skyde gråsæler, da disse i vandet nemt forveksles med spættede sæler.

Dyrenes Beskyttelse må derfor på det skarpeste tage afstand fra at åbne for jagt på spættet sæl.

Udover dette mener Dyrenes Beskyttelse, at det er en skidt idé at fjerne kravet om kursus for at kunne regulere sæler. Som tidligere nævnt er sæljagt vanskelig at udføre uden alvorlige dyreværnsproblemer, så et kursus inden man går i gang må være et oplagt krav.

Med venlig hilsen

Michael Carlsen
Projektleder, zoolog og Ph.d.

Sendt per mail til Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

FFD den 4. marts 2020

Vedrørende høringssvar til forvaltningsplan for sæl, journalnummer 2019 – 4203.

Ferskvandsfiskeriforeningen vil indledningsvis slå fast, at vi selvfølgelig mener, at begge sælarter hører til i den danske natur. Ferskvandsfiskeriforeningen bakker op om at vi skal sikre levedygtige og sunde bestande af både spættet sæl og gråsæl.

Vi mener at det forvaltningsplanen skal kunne håndtere – er at reducere omfanget af konflikter mellem sæl og menneske. Vi mener, at dette udkast fint redegør for de fleste situationer, hvor sæler påvirker de fiskebestande, som danner grundlag for fiskeriet i Danmark.

Sæler i den danske natur, har i dag ingen naturlige fjender, da vi hverken har isbjørne eller spækhuggere. Derfor mener Ferskvandsfiskeriforeningen, at for at kunne have en sund og bæredygtig bestand, af især den spættet sæl, vil jagttid på denne, være ønskelig. Måske med kvoter. I dag ser vi jo at når sælbestandene bliver for store, kollapser de, af interne sygdomme og sult.

I Limfjorden, har DTU Aqua's, forskellige undersøgelser jo vist flere scenarier. En dødelighed på udtrækkende havørred smolt, på op mod 80%. DTU Aqua mener også at fiskebestandene er 20% for lille, til at bære den nuværende sælbestand, i fjorden. Dette er måske årsagen til at man oftere ser sæler, langt oppe i vandløbene. Her hører sælerne slet ikke hjemme, efter Ferskvandsfiskeriforeningen mening. Derfor mener vi at det skal være meget lettere at få regulerings tilladelser, når sæler trækker op i vandløb, eller forekommer i fredningsbælterne, ved disses udløb i fjordene og havet.
I de senere år, er havørred bestandene kommet under pres, af forskellige prædatorer, her af også sæler.

Ferskvandsfiskeriforeningen har et ønske om at blive knyttet tættere på fremtidige beslutningsprocesser i forvaltningen af sæler. Udviklingen over de senere år, hvor konflikterne mellem sæler og fiskeri er øget betydeligt, vil fortsætte, som situationen er lige nu.

Ferskvandsfiskeriforeningen er helt klar over, at arter som laks og havørred, som en del af deres livscyklus, skal vandre mellem gydeområderne i ferskvand og ud i de marine opvækstområder. Men med den nuværende bestand af sæler, især i fjordene, er faren for at blive ædt, meget stor i mundingsområdet, samt ved en lang række flaskehalse, ved sluser og snævre farvande.

- **Ferskvandsfiskeriforeningen foreslår derfor, at der skal være lettere at kunne ansøge om at regulere sæler, der opholder sig og søger føde, i vandløbenes fredningsbælter, i den periode, hvor fredningsbælterne er gældende (helårligt ved store vandløb og fra 16. september til 15. marts i mindre vandløb).**

- **Ferskvandsfiskeriforeningen foreslår, at det skal være muligt at ansøge om regulering af sæler i områder, hvor der er fredninger i form af forbud mod garnfiskeri som fx ved sluser og meget snævre farvande.**

- **Ferskvandsfiskeriforeningen vil foreslå, at det skal være lettere at ansøge og få tilladelse til regulering af sæler, når de forekommer oppe i vores vandløb.**

Ferskvandsfiskeriforeningen bakker også op om følgende initiativer, der nævnes i udkastet:

- En forenkling af procedurer ved ansøgning om tilladelse til regulering.
- Fjernelse af krav om kursus som forudsætning for reguleringstilladelse.
- Bedre registrering af sælskader i fiskeriet.
- Indførelse af jagttid på spættet sæl.

På vegne af
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark
Sekretær Bjarne Bach
Væthvej 51, 8870 Langå
bjarne.bach@langaa-sf.dk

FORENINGEN FOR
SKÅNSOMT KYSTFISKERI
PRODUCENTORGANISATION

6. marts 2020

FSK-POs kommentarer til udkast til sælforvaltningsplan

Udkastet til forvaltningsplan for spættet sæl og gråsæl indeholder mange gode tiltag, og er i forhold til den nuværende forvaltning, et skridt i den rigtige retning.

Planens implementering bør følges nøje
Planens succes kræver, at de foreslåede initiativer igangsættes hurtigt. Og der findes penge til de enkelte indsatser. FSK-PO anbefaler derfor, at der på de enkelte indsatser og deres fremdrifter rapporteres årligt til Folketinget, der så kan tage stilling til hvordan planen skal løftes og prioriteres hvis målene ikke er nået.

Planenes overordnede målsætning bør ændres
Planens mål er stadig at sikre sæler under hensyntagen til andre områder, eksempelvis fiskeri. I FSK-PO mener vi dog, at planens overordnede mål, bør være at der findes en balance imellem sæler, den øvrige natur og fiskeriet.

Der mangler et EU-spor der skal udfordre direktivet
Derfor er den helt indlysende mangel ved planen, at der mangler en tydelig prioritering og italesættelse af et EU-spor, der bør have til hensigt at Danmark får de værktøjer og de muligheder, der er behov for, for at regulere sælbestanden.

Derfor mener FSK-PO at planen bør udvides til at indeholde et mere tydeligt EU spor, hvor arbejdet med direktiverne rammesættes, prioriteres og finansieres. Verden ser anderledes ud i dag, end i 1992, hvor habitatdirektivet trådte i kraft. Vi er blevet klogere på dynamikkerne i havet, og havets dyr og natur er presset på andre og mere komplekse måder i dag. Men lovgivningen er ikke fulgt med.

Planen har et spor, der arbejder med et initiativ til, at der i HELCOM arbejdes for en fælles forvaltning af gråsæler i Østersøen. Det er godt. Men planen bør gå videre end dette. Planen bør indeholde øvrige initiativer. Disse er:

- En kortlægning af hvordan den øgede forekomst af sæler i danske farvande påvirker de forpligtigelser vi har i andre politikker, herunder målet om at opnå gunstig bevaringsstatus under EUs Havstrategidirektiv (2008/56/EF af 17. juni 2008), samt fiskeripolitikken mål om at sikre, at fiskeri forvaltes på en måde, der er i overensstemmelse med målene om at opnå økonomiske, sociale og beskæftigelsesmæssige fordele, og som bidrager til fødevareforsyningssikkerhed. ((EU) Nr. 1380/2013, Artikel 2).
- En udredning af, hvor langt Danmark kan trække habitatdirektivet. Forstået på den måde at, Danmark bør udfordrer forpligtigelsen, til beskyttelse, uden at bestanden sættes i fare overordnet set.
- En udredning af hvilke værktøjer Danmark mangler i forhold til at kunne regulere sæler, og derefter et arbejde med at ændre Habitatdirektivet.

- Det bør afdækkes om et muligt værktøj ville være at fjerne spættet sæl/gråsæl på udpegningsgrundlaget i visse Natura 2000 områder, der ligger tæt på kystfiskeområder? Måske er det ikke en mulighed i dag, men FSK-PO mener, at vi skal arbejde hen imod at det bliver en mulighed.

Disse eller lignende indsatser bør være en del af denne forvaltningsplan.

Derudover har FSK-PO følgende bemærkninger:

De konflikter der gennemgås på side 8, bør også omfatte at sælerne potentielt kan skræmme fisk væk fra områder, blot ved deres tilstedeværelse, og dermed indirekte reducere fangstmuligheder (og opnåelse af de naturmål, vi har på kystnære fiskebestande).

Regulering: Det er positivt, at reguleringstilladelserne gøres langt mere smidige. Det er dog ikke helt klart hvem det er der kan få en reguleringstilladelse. Det er ikke alle fiskere, der har jagttegn. Derfor bør det gøres muligt at jægere kan søge en reguleringstilladelse efter indstilling/sammen med fiskere. Dette ligner også den løsning de har på Bornholm, hvor jægere kan assistere fiskere. Derudover bør antal meter fra fiskeredskab sættes op til 300/500 meter for de spættede sæler (det er 500 meter på Bornholm, hvorfor denne forskel?). Derudover bakker FSK-PO op omkring generel jagttid på sæler.

Indberetning af sælskader/kompensation: FSK-PO er enig i, at de indberettede skader er meget begrænsede. FSK-PO kan dog slet ikke genkende det lille beløb, og beløbet stemmer ikke overens, med den virkelighed kystfiskerne oplever, med DTUs tal[1], nyere større interview undersøgelse i andre nordiske lande[2] eller rundspørger udført af DFPO[3].

FSK-PO ønsker, at forvaltningsplanen ud over henvisning til tal for 2019, indeholde en oversigt over hvordan der gennem årene, fra det blev muligt at registrere, er blevet indberettet fra fiskerne, og hvordan denne data er blevet opbevaret, registreret og systematiseret.

Derudover ønsker FSK-PO at der i den kommende periode i EUs hav- og fiskerifond prioriteres at en kompensationsordning kan indføres i Danmark, hvis fiskerne registrere skader. Alternativt en national ordning. Hvis fiskerne sættes i udsigt, at kompensation er på vej, hvis de registrerer skader, er det FSK-POs klare opfattelse at fiskerne vil registrere skaderne.

Vi mener, at registreringen er mangelfuld fordi der er en vis træthed overfor hele forvaltningen af indberetninger og en fornemmelse af at det "ikke nytter". Det skal løses. Dette løses dels ved at sætte kompensation i udsigt.

Derudover vil FSK-PO drøfte med medlemmer hvordan vi sammen løfter opgaven, samt bidrage til en større drøftelse af problemets omfang og løsning i sælarbejdsgruppen og med Fiskeristyrelsen, som der også er forslået i planen.

Sverige og Polen har ordninger for kompensation for skader forårsaget af sæler. FSK-PO er klar over at disse ordninger bygger på mange år data, som fx i Finland[4], men vi mener, at det er på tide at vi også i Danmark

---

[1] F. Larsen, C. Krog, M. Klaustrup & K. Buchmann: Kortlægning af sælskader i dansk fiskeri. DTU Aqua-rapport nr. 299-2015. Institut for Akvatiske Ressourcer, Danmarks Tekniske Universitet. 74 pp.
[2] The impacts of seals and cormorants experienced by Baltic Sea commercial fishers. 2019. LUKE institute Finland. Link.
[3] https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/MOF/bilag/343/2005351.pdf
[4] https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/mof/spm/460/svar/1555954/2015083.pdf

kompenserer kystfiskeren for deres tab. FSK-PO vil gerne understrege at vi ikke ser kompensation som en løsning på problemet, men om en midlertidig løsning, indtil der er fundet en bedre balance imellem fisk, sæler og kystfiskere.

Forskning: Her bør forskning i sælernes effekt på det øvrige økosystem opprioriteres. Også for spættet sæl der nu er meget talrige i alle farvande og har en stor effekt på de marine økosystemer. Ud over prædations effekten, bør det også forskes i, om sælerne skræmmer fiskene væk fra de kystnære områder. Som FSK-PO tidligere har fremført, bør dette arbejde sættes i gang meget hurtigt. Vi henviser desuden til det brev vi har sendt sammen med Danmarks Naturfredningsforening til daværende fiskeriminister Eva Kjer Hansen (V) og miljøminister Jacob Ellemand Jensen (V), hvor vi i fællesskab fremførte en række manglende undersøgelser[5].

Sælsikre redskaber: Den foreslåede udbredelse af sælsikre redskaber er en god idé. Det bør dog også nævnes hvor pengene skal komme fra til evt. indsatser til et forestående arbejde, sådan at der kan ske en reel implementering af redskaberne i fiskeriet. Det samme gælder under punktet "implementering af forskningsresultater i praksis". Det er nødvendigt at der afsættes penge til implementeringen og forankringen i fiskeriet.

Ved at bruge sælsikre redskaber eller afprøve dem i praksis efter projektafslutning vil fiskerne gå ned i løn, grundet faldende fangster, og der er mere manuelt arbejde med nye redskaber. Den indsats der kommer efter projektafslutning med sælsikre redskaber bør derfor opprioriteres og finansieres.

Man kunne overveje at sætte et system op så DTU Aqua hvert år rapporterede direkte til erhvervet og at projekterne indeholdt en implementering i fiskeriet. Det er nødvendigt at der sættes ind, sådan at resultaterne kan komme ud og arbejde. Hvis sælsikre redskaber kan løse dele af problemet, så er det værd at sætte ind her med flere resurser og fokus.

Aktører: FSK er blevet en PO, så vi hedder nu Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO.

Med venlig hilsen

Hanne Lyng Winter, biolog og politisk rådgiver i FSK-PO
Kontakt: e-mail: hanne.lyng.winter@gmail.com, tlf.: 2810 9059

[5] Læs brevet her.

Limfjordsrådet

Miljøstyrelsen

Natur og klima

J.nr.2019-4203

mst@mst.dk

Sekretariat:
Aalborg Kommune
Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Dato: Den 6. februar 2020
Ref: Thmol
J. nr.: 2020-011990

Høring i forbindelse med Sælforvaltningsplan – Jr. Nr. 2019-4203

Miljøstyrelsen har via høringsportalen den 225. januar 2020 annonceret en høring af "Sælforvaltningsplan".

https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/63668

Limfjordsrådets sekretariat har gennemgået det udsendte materiale og har nedenstående kommentarer til høringen.

Generelt

Limfjordsrådets sekretariat vil kreditere Miljøstyrelsen for oplægget der indeholder flere positive tiltag det er nødvendigt at vide mere om for at udarbejde en forvaltningsplan for sæler der afvejer de forskellige interesser der findes, herunder beskyttelse og påvirkning af erhvervs- og fritidsinteresser.

Efter sekretariatets opfattelse mangler der Forvaltningsplanen dog en helt basal viden om sammenhæng mellem sælbestandenes størrelse, mobilitet og dens generelle og lokale påvirkning af fiskebestandene. Denne viden er helt afgørende for at der kan opstilles en egentlig Forvaltningsplan der eventuelt kan føre til en regulering af bestandene.

Limfjordsrådets sekretariat vil derfor opfordre til at der iværksættes yderligere undersøgelser der kan klarlægge interaktioner mellem sælbestandene og fiskebestandene. Herunder er det helt nødvendigt, at der sikres en tilstrækkelig finansiering af undersøgelserne.

Limfjorden

Med udgangspunkt i Limfjorden mangler der konkrete undersøgelser om sælernes påvirkning af fiskebestandene. Der bør således iværksættes de fornødne undersøgelser den kan danne grundlag for en egentlig forvaltningsplan på fjordniveau med mål for sælbestanden (minimum og maksimum) i forhold til at opretholde en bæredygtig bestand af både sæler og fisk.

Limfjorden er Danmarks største fjord og har tidligere været kendt for et stort fiskeri efter blandt andet ål, stenbider, skrubbe, rødspætte. Fiskebestandene er i dag meget lille og nærmet kollapset - primært grundet udledning af for mange næringsstoffer. I dag er der således kun et helt perifert fiskeri i fjorden.

I Limfjorden findes i dag en veludviklet sælbestand af spættet sæl. De yngler på flere holme og rev og har deres vigtigste yngleområde på Livø Tap. Spættet sæl udgør en del af udpegningsgrundlaget for Natura2000 områderne i Løgstør Bredning. Det betyder, at den danske stat pligt til at sikre, at bestanden er i gunstig bevaringsstatus.

I forhold til fiskebestandene i fjorden mener forskerne, at fiskebestanden i Limfjorden er ”låst fast” og mangler en kickstart for at udvikle sig til en sund bestand igen uden at vide hvad der nøjagtig skal til, men hælder til at prædation på fisk fra andre arter, herunder sæler kan være afgørende.

Det er velkendt at sæler præderer på fisk og dermed muligvis kan være med til at hindre fiskebestandenes genudvikling, især for bundlevende fisk som skrubbe. Der mangler dog konkret viden herom. Nylige undersøgelser af ørreds vandring gennem fjorden (smolt og udgydte fisk) viser faktisk en markant overdødelighed i Limfjorden i forhold til andre lokaliteter.

DTUaqua har pt. detaljerede undersøgelser af ørreders vandring og dødelighed gennem Limfjorden på tegnebrættet, som også inkluderer indvirkning fra sæler. Undersøgelserne kan svare på mange af de spørgsmål som rejses i forvaltningsplanen. Der mangler ca. 2 mio kr i medfinansiering for at projektet kan gennemføres.

Konklusion

Oplægget til sælforvaltningsplanen mangler en helt basal viden om omfanget af sælernes prædation, i forhold til fiskearter, mængde og lokalitet. Denne viden er nødvendig for at kunne vurdere om sælerne har en signifikant påvirkning af Limfjordens fiskebestande og om der evt. kan foretages en regulering og i så fald til hvilket niveau.

Det er vigtigt at denne viden indsamledes på lokalt niveau og ikke blot landsdækkende. Det ville være oplagt at undersøge ovenstående i samarbejde blandt andet DTUaqua.

Limfjordsrådets sekretariat står naturligvis til rådighed for yderligere dialog

Med venlig hilsen

Michael Damm

Leder Limfjordsrådets sekretariat

michael.damm@aalborg.dk

Thorsten Møller Olesen

Projektleder/biolog

Thorsten.olesen@aalborg.dk

28. februar 2020

Limfjordssammenslutningen

For fjorden og fiskenes skyld …

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

Limfjordssammenslutningens høringssvar vedr. udkast til sælforvaltningsplan, j.nr. 2019-4203

Limfjordssammenslutningen (LFS) varetager medlemmernes interesser i 16 lystfiskerforeninger og de dermed lige knap 4.000 medlemmer indenfor det rekreative og bæredygtige fiskeri i og omkring Limfjorden.

Indledningsvis skal vi bemærke, at vi intet har imod sælers tilstedeværelse i Limfjorden, hvor deres liv og opvækst naturligt hører hjemme, og at vi fuldt ud respekterer, at sælerne er beskyttet af EU's habitatdirektiv, og at de i den kommende forvaltningsplan fastsatte retningslinjer for beskyttelse og problemhåndtering af sæler i forhold til fiskeri, friluftsliv og den øvrige marine natur skal overholdes.

Generelt er vi godt tilfredse med, at der i udkastet er taget udgangspunkt i, at sælernes fødesøgning i både salt- og ferskvand kan udgøre et væsentligt problem for lyst- og fritidsfiskeriet.

Sæler i ferskvand

Sagen er den, at en massiv tilvækst af sæler i fjorden har medført, at sælerne i perioder mangler føde, hvorfor de sultne sæler trækker op i åerne med udløb i Limfjorden for at forgribe sig på bestanden af standfisk i alle størrelser og havørreder på vandring til og fra gydepladserne. Tilstedeværelsen af sæler skaber stor uro og stress blandt standfiskene og havørrederne, og der er observeret adskillige skadede og ihjelbidte fisk. Hertil kommer, at der tilmed er observeret sæler i flere vandløb her i vinterperioden. Det kan være særdeles problematisk, at sælerne også fouragerer på nedfaldsfiskene, som ifølge resultater af en DTU-Aqua undersøgelse har lave overlevelsesrater i Limfjorden. Sælernes aggressive hærgen og de skader, de forvolder på fiskene i de ferske vandløb, er nu så omfattende, at der flere steder er overhængende fare for, at mange års frivilligt arbejde med bestandsophjælpningen af havørreder i vandløbene går tabt på blot én sæson.

Limfjordsrådets indsamling af sælobservationer viser, at der er rapporteret sæler i stort set alle de større vandløb ved Limfjorden.

Vi formoder, at antallet af observationer ligger langt under det antal sæler, der faktisk færdes i åerne, af den simple grund at der i lange perioder næsten ingen mennesker er ved åerne, og derfor heller ingen observationer. Dertil kommer at der fortsat er mange, der ikke kender til muligheden for at indrapportere, og endelig er der mange, der finder det for vanskeligt at indgive en rapport. Vores bedste gæt er, at én rapport svarer til 20-40 sælbesøg i åen.

Vi ved ikke meget om, hvor mange fisk sælerne spiser i åerne, men vi ved, at bare én sæl skaber total panik blandt åens fisk, som springer panisk ud af vandet i håbet om at redde livet. Fiskeriet er umuligt i lang tid efter en sæls passage. Hertil kommer at vi har observeret, at sælerne i det sene efterår jager helt oppe på gydebankerne efter hunfisk. Hver spist hunfisk får store konsekvenser for den kommende bestand.

Vi er derfor glade for, at det foreliggende udkast anbefaler en række nye initiativer, herunder

- En forenkling af procedurer ved ansøgning om tilladelse til regulering
- Fjernelse af krav om kursus som forudsætning for reguleringstilladelse
- Undersøgelse af muligheder og problemer ved brug af sælskræmmere
- Indsats mod ulovlig regulering med brug af garn
- Bedre registrering af sælskader i fiskeriet
- Drøftelse af eventuel indførelse af jagttid på spættet sæl

Vores ønske er, at man i ferske vande med tiden når frem til at regulere problemsæler uden ansøgning og uden rapport, men i al respekt for fredningstid og under iagttagelse af jagtlovens regler i øvrigt.

Sæler i saltvand ved vandløbsmundinger i havet og fjorden

Forskellige nyere undersøgelser fra DTU Aqua viser, at både smolt[1], der er på vej ud i havet første gang og nedgængere[2], opholder sig i lang tid i og omkring vandløbenes udmunding.

På tidspunktet for overgangen fra fersk- til saltvand, er nedgængerne ofte i en så dårlig fysisk forfatning, at de ligesom som smolt, som møder saltvandet første gang, er et let bytte.

Vi opfordrer derfor til, at der i forvaltningsplanen gives adgang til regulering af spættet sæl i de fredningsbælter, der allerede er fastsat ved vandløbsmundinger til havet eller fjorden.

En regulering i førnævnte fredningsbælter ved mundingerne er i øvrigt logisk. Når man af hensyn til de trækkende fisk allerede har forbudt både garn- og stangfiskeri i fredningsbælter, så er det netop et bevis på, at man anser det for nødvendigt at beskytte fiskene på disse steder.

[1] Smolt er 1½ års fisk i størrelsen 12 – 15 cm.

[2] Voksne havørreder, der er på vej tilbage til havet efter endt gydning

Sæler i saltvand ved kritiske passager.

Der findes nogle få, meget kritiske flaskehalse, hvor sæler meget let kan fange en stor del af de fisk, der skal passere frem til gydepladserne og tilbage igen. Her tænker vi især på havne, udløb med sluser og indsnævringer så som Virksund og Sebbersund, eller hvor der er så snævre passager, at de kan sammenlignes med udløb fra vandløb.

På de steder, hvor der under disse forhold er fastlagt et fredningsbælte for garnfiskeri, foreslår vi ligeledes en adgang til regulering, som vil være logisk i forhold til de allerede indførte begrænsninger.

Med venlig hilsen

Limfjordssammenslutningen
Aage Grynderup
Formand

STRUER KOMMUNE

POSTBOKS 10
ØSTERGADE 11-15
7600 STRUER

T: 96 84 84 84
F: 96 84 81 09
E: STRUER@STRUER.DK

WWW.STRUER.DK

DATO: 30-01-2020

JOURNALNUMMER
01.05.18-G01-1-20

Høringssvar til Forvaltningsplan for sæler

RÅDHUSET, PLAN OG MILJØ
ØSTERGADE 13
7600 STRUER

MARTIN FRIIS LARSEN
T: 96 84 84 58
E: martinfl@struer.dk

Bemærkninger i forhold til spættet sæl

Overordnet:
Af planen fremgår det at spættet sæl er følsom overfor forstyrrelser i sommerperioden, da ungerne fødes på land. Planen beskriver at dette er et problem.
Der er ingen konkret beskrivelse af hvornår ungerne fødes og hvilken periode der er mest kritisk i forhold til forstyrrelser, hvilket kunne være nyttig viden for relevante myndigheder, der skal varetage hensynet i deres afgørelser.

Eneste indsats i forhold til forstyrrelser er dialog med sælsafari erhvervet. Planen burde belyse flere ”redskaber”, som man kunne bringe i anvendelse.
Herunder ”opdatering” af vildtreservater i forhold til Natura 2000 udpegningsgrundlaget, hvor der er sammenfaldende geografi.
Forvaltningsplanen forholder sig kun til vildtreservater der er udpeget for sæler. Og Natura 2000 områder med sæler på udpegningsgrundlaget.
Man burde forholde sig til ALLE vildtreservater i natura 2000 med sæler på udpegningsgrundlag.
Og på den baggrund bør forvaltningsplanen lægge op til, at vildtreservaterne bliver revideret i henhold til anbefalingerne i rapporten fra Århus Universitet: *”VURDERING AF FORSTYRRELSESTRUSLER I NATURA 2000-OMRÅDERNE”*. Se bilag 1

Struer Kommune bruger it i sagsbehandlingen. Derfor skal kommunen følge persondataloven og gøre dig opmærksom på dine rettigheder efter denne lov: Når kommunen indsamler og/eller behandler personoplysninger om dig, har du ret til at få indsigt i disse oplysninger og gøre indsigelse, hvis oplysningerne er forkerte. Kommunen skal slette/ændre forkerte oplysninger. Vil du vide mere om persondataloven, kan du læse en udførlig vejledning på Datatilsynets hjemmeside: www.datatilsynet.dk

Man burde påpege at vildtreservaterne bør opdateres i forhold til Natura 2000 udpegningsgrundlag og dermed muligheden for at høste de oplagte synergieffekter.

Eksempel:

Nørskov Vig Vildtreservat (Nordlige spids af Venø, Limfjorden) og Natura 2000 område nr. Natura 2000 område nr. 62, Habitatområde H55, Fuglebeskyttelsesområde F40.

Sæl er på udpegningsgrundlaget for natura 2000 området. Og holder til Bradser Odde på Venøs nordspids. Dette er også vildtreservat, Nørskov Vig.
Men vildtreservatet omhandler KUN fugle og regulerer færdslen i forhold til fugle i perioden 1. april til 15. juli.

Århus Universitet har lavet rapporten *"VURDERING AF FORSTYRRELSESTRUSLER I NATURA 2000-OMRÅDERNE"* i 2019, som tydeligvis ikke er indarbejdet i forvaltningsplanen. Se bilag 1
Heraf fremgår det, at forstyrrelser fra færdsel på land og vand skal begrænses i perioden frem til 30/9. Dette ved at man reviderer bekendtgørelsen for Nørskov Vig vildtreservat.

Bilag 1. Uddrag fra rapport "*VURDERING AF FORSTYRRELSESTRUSLER I NATURA 2000-OMRÅDERNE*"

62 Venø, Venø Sund

Habitatområde H55

Fuglebeskyttelsesområde F40

Artsnavn	Bevaringsprognose for området	National bevaringsstatus	Skyldes ugunstig bevaringsprognose forstyrrelse?	Reservatbekendtgørelse som virkemiddel
Lysbuget knortegås (T)	Ukendt	Ugunstig-stigende		Nej
Hvinand (T)	Ukendt	Gunstig		Nej
Toppet skallesluger (T)	Ukendt	Gunstig		Nej
Stor skallesluger (T)	Ukendt	Gunstig		Nej
Klyde (Y)	Ugunstig	Gunstig	Uvist	Kan overvejes
Dværgterne (Y)	Ugunstig	Ugunstig-aftagende	Uvist	Kan overvejes
Spættet sæl	Ukendt	Gunstig		Bør overvejes

Forstyrrelsestrusler nævnt i NATURA 2000-plan 2010-15

Ingen specifik forstyrrelse nævnt i planen.

Retningslinjer

Der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser for spættet sæl, klyde, dværgterne, lysbuget knortegås, hvinand, stor skallesluger og toppet skallesluger.

Fouragerings-, raste og overnatningspladser i Venø Bugt og Venø Sund for hvinand og toppet skallesluger sikres mod forstyrrelse især i perioden fra sidst i juni til sidst i oktober (arts- og kønsvariation), hvor flere af de nævnte arter fælder svingfjerene og derfor i en periode ikke kan flyve. For lysbuget knortegås og stor skallesluger gælder beskyttelsesbehovet primært i vinter- og forårsmånederne.

Igangværende pleje

Nørskov Vig er omfattet af en vildtreservatbekendtgørelse. Denne bekendtgørelse har til formål at beskytte rugende fugle i området mod forstyrrelse. Bekendtgørelsen regulerer derfor færdsel og sejlads i fuglenes yngletid mellem 1. april og 15. juli. Adgangsbegrænsningen begunstiger også forekomsten af spættet sæl, der har en hvileplads på Bradser Odde, den nordøstligste spids af Venø.

Vurdering af forstyrrelsestrusler – fugle

Ynglefugle

I Nørskov Vig på den nordlige ende af Venø yngler der næsten årligt klyde (13 par) og dværgterne (siden 1993 op til 3 par). I betragtning af øens og vigens udformning vurderes det sandsynligt, menneskelig færdsel langs stranden og vigen forårsager forstyrrelser af ynglende klyder og terner. Det er uvist, hvor arterne plejer at yngle samt hvorvidt der i yngletiden forekommer menneskelig færdsel nær disse ynglesteder.

Vurdering af beskyttelsesbehov

Det bør belyses og overvejes om ynglebetingelserne vil kunne forbedres via begrænsninger i den menneskelige færdsel i yngletiden.

Trækfugle

Naturplanens passus om hensyntagen til hvinand og toppet skallesluger i sommerhalvåret (fældeperioden) er ikke relevante, da begge arter kun overvintrer her. For disse to arter og stor skallesluger er Venø Bugt især vigtig i hårde vintre, hvor der som regel er åbent vand på grund af strømhuller i isen i nærheden af Oddesund.

Lysbuget knortegås forekommer næsten udelukkende på strandengene ved Nørskov Vig sent på vinteren og om foråret. Om foråret, hvor gæssene opbygger fedtdepoter til de kommende langdistancetræk til ynglepladserne, har de fordel af uforstyrrede forhold, som i dette lokale område er sikret gennem et ynglefuglereservat med færdselsforbud fra 1. april og frem til gæssenes afrejse sidst i maj.

Vurdering af beskyttelsesbehov

Der synes ikke umiddelbart at være behov for reservatjusteringer af hensyn til trækfuglene i området.

Vurdering af forstyrrelsestrusler – havpattedyr

Spættet sæl har en yngle- og hvileplads på Bradser Odde, den nordøstlige spids af Venø. Der er en del sejlads- og kajak-aktivitet i området. Grundet størrelsen af søterritoriet sejler bådene tættere på hvilepladsen end flugtafstanden, hvilket ofte skræmmer sælerne i vandet.

Området er omfattet af Nørskov Vig Vildtreservat (BEK nr. 14001 af 17/04/1997). Venø og søterritoriet ud til 50 m fra højeste daglige vandstandslinje er inkluderet.

Vurdering af beskyttelsesbehov

Nørskov Vig Vildtreservat beskytter ikke sælerne tilstrækkeligt og bør forlænges indtil 30/9. Desuden bør reservatet gælde det omliggende søterritorium i en afstand af 500 m fra Venø.

Fiskeri tæt ved yngle- og fældepladser er lige så forstyrrende som øvrig sejlads, og derfor bør bi- og erhvervsfiskeri underlægges de samme bestemmelser som al anden færdsel, og derfor ikke undtages for forbud mod færdsel på søterritoriet. Der fiskes med garn og ruser i store dele af Limfjorden, men der mangler dog konkret viden om fiskeriet i dette område.

Kilde: Århus Universitet 2019 : BEVARINGSSTATUS FOR NATURTYPER OG ARTER – 2019 https://dce2.au.dk/pub/SR340.pdf

WWF for a living planet®

WWF Verdensnaturfonden Tlf. 35363635

Svanevej 12 wwf@wwf.dk
2400 København NV www.wwf.dk

WWF-Høringssvar vedr. udkast til sælforvaltningsplan med sagsnr. 2019-4203

WWF Verdensnaturfonden takker for muligheden for at afgive høringssvar. Sælbestandene er i fremgang og WWF anerkender, at de voksende sælbestandene lokalt har skabt problemer for især det kystnære fiskeri og at der er et behov for at minimere konfliktniveauet. WWF mener dog ikke, at regulering af sælerne er vejen frem. Vores overordnede kommentarer til udkastet er herunder opsummeret og vil efterfølgende blive uddybet under forvaltningsplanens tre delafsnit:

WWF Verdensnaturfonden mener:

- at der mangler videnskabeligt grundlag for reguleringsforslaget på grund af manglende evidens på effekten af regulering af de såkaldte "problemsæler".
- ikke at Bornholmerordningen hverken skal gøres permanent, udvides til fritidsfiskere eller at proceduren til regulering skal forenkles.
- at den tidligere tilladelse til regulering af spættet sæl i Karup å var kritisabel og at regulerings-muligheden ikke bør videreføres i den nye forvaltningsplan uden solide videnskabelige undersøgelser af truslen og forskningsbaserede forsøg med alternativer til regulering.
- at udregningen af kvotestørrelserne bør specificeres og der bør angives et kvoteloft.
- at når det indrapporterede omfang af sælskader er så lavt bør reguleringen ikke optrappes.
- at der mangler argument for, at fritidsfiskerne skal kunne regulere, da de ikke er økonomisk afhængige af deres fangster.
- at sælernes genindvandring bør anses og italesættes af Miljøministeriet som en forvaltningssucces og ikke udelukkende som en trussel mod fiskeriet.
- at sælerne i højere grad bør promoveres som en positiv del af den danske naturturisme og at det store økonomiske potentiale i sælturisme i mange dele af landet bør undersøges.
- at jagttid på spættet sæl bør udelukkes og at det ikke er nødvendigt at igangsætte drøftelser om evt. jagttid i Vildtforvaltningsrådet.
- at ulovlig regulering af sæler med garn er wildlife-kriminalitet som bør efterforskes og straffes efter lovgivningen på dette område.

1. Indsatser for reduktion af konflikter med fiskeriet og havbrug

Sæler i Danmark

I Danmark er spættet sæl (*Phoco vitulina)* og gråsæl (*Halichoerus grypus*) fredet og beskyttet gennem adskillige nationale og internationale aftaler og konventioner. Ser man på de historiske konflikter mellem sæler og fiskeriet, var den tidligere løsning nedslagtning over årtier, delvist med skydepræmier frem til 1927, hvilket førte til at bestandene af den spættede sæl blev reduceret til under 2000 individer og at gråsælen stort set blev udryddet i de danske farvande. Fredningen af de to sælarter har sidenhen ført til, at bestandene er i bedring og er ved at genetablere sig i deres naturlige levesteder. Den betydelige vækst i sælbestandene, som ofte ses efter massiv udryddelse, har givet ophav til et øget konfliktniveau mellem fiskeriet og sælerne. Hertil skal det understreges, at det nuværende antal spættede sæler på omkring 13.200 (2018) ikke er et atypisk niveau sammenlignet med 18. og 19. århundrede, hvor antallet vurderes til have været ca. 15.000-20.000. Som det også fremgår af udkastet, forekommer der heller ikke nogen unaturlig høj forekomst af gråsæler i de danske farvande, sammenlignet med tidligere historiske estimater.

Manglende videnskabeligt grundlag for regulering

Det fremgår af udkastet til forvaltningsplanen, at det primære virkemiddel til at begrænse konfliktniveauet, er regulering af problemsæler. Netop denne kontroversielle regulering deler vandene mellem især de grønne organisationer og fiskeriet. Det er derfor besynderligt, at grundlaget for denne regulering ikke er uddybet yderligere og at de mest centrale referencer i diskussionen om problemsæler mangler. Der henvises blot til svenske studier uden nærmere uddybning og det antages at disse erfaringer kan overføres til danske forhold. Vi er bekendte med, at få studier viser, at det ofte er hangråsæler som kan specialisere sig til at gå i svenske laksefælder[1], men vi er uforstående overfor, hvordan man vil målrette reguleringen efter disse problemsæler. Desuden mener vi, at der mangler studier, der viser den *langsigtede effekt* og effektivitet af regulering på såkaldte problemsæler, hvilket bør undersøges før vedtagelsen af en optrappende regulering på en fredet art.

Gråsælbestanden i Østersøen er snart er på et størrelsesniveau tilsvarende bærekapaciteten og det samme gælder flere subpopulationer af spættet sæl. Som det også fremgår af DCE's notat (2019)[2], vil tæthedsmæssige parametre betyde, at bestandens størrelse vil regulere sig selv, også uden jagt, hvilket der er tegn på i alle de danske bestande af spættet sæl. Ifølge et dansk studie som omhandler den historiske sælkonflikt i Danmark, skal reguleringen være betydeligt større for at have den ønskede effekt og derved minimere konflikterne[3]. Det vil være i modstrid med forpligtelserne, da det kan have konsekvenser for sælernes gunstige bevaringsstatus og er ikke det ønskede scenarie.

WWF anser regulering af sæler som en kortsigtet og urealistisk løsning og mener, at der mangler videnskabeligt grundlag for reguleringen. WWF anerkender, at økonomisk kompensation ikke er en optimal langsigtet ordning, men foretrækker dette som en midlertidig løsning.

Lavt omfang af indrapporterede sælskader

Det har siden 2017 været muligt for fiskerne at indrapportere omfanget af sælskaderne, men som det også fremgår af udkastet, er antallet af indberetninger ganske beskedent i forhold til det samlede danske fiskeri. WWF er uforstående overfor, at reguleringen optrappes, når det indrapporterede omfang af sælskader er så lavt.

Specificering af kvotestørrelser

Det er angivet at, *"i den enkelte tilladelse vil antallet blive afstemt efter, hvor meget der er tilbage af reguleringsperioden, samt en vurdering af det samlede antal reguleringstilladelser i området."* Det er endvidere muligt at søge om ny reguleringskvote, såfremt den tildelte opbruges inden tilladelsen udløber. WWF efterspørger tydeliggørelse og præcisering af, hvordan størrelserne på kvoterne bestemmes og især hvor store kvoter, der kan gives tilladelse til. Såfremt reguleringsforslaget tillades, mener vi, at der bør udregnes og angives et loft på, hvor mange sæler der kan skydes.

---

[1] Königson, S., Fjälling, A., Berglind, M., & Lunneryd, S. G. (2013). Male gray seals specialize in raiding salmon traps. *Fisheries Research*, *148*, 117-123.

[2] Galatius, A., Dietz, R., Sveegaard, S., Teilmann, (2019). Vurdering af muligheder for jagt på/regulering af sæler i Danmark.

[3] Olsen, M.T., Galatius, A. & Härkönen, T. (2018). The history and effects of seal−fishery conflicts in Denmark. Marine Ecology Progress Series. Vol. 595: 233–243

Bornholmerordningen

WWF mener ikke, at bornholmerordningen hverken skal gøres permanent, udvides til fritidsfiskere eller at proceduren til regulering skal forenkles. Gråsælerne omkring Bornholm er en del af en betydelig større Østersøbestand og de lokalt regulerede individer vil højst sandsynligt blot blive erstattet med nye indvandrende gråsæler. WWF Verdensnaturfonden har indtil videre stiltiende accepteret den aktuelle regulering af "problemsæler" omkring Bornholm af respekt for de ramte kystfiskere. Men reguleringen skal være videnskaberet og ikke baseret på hvem der råber højst. Vi mener, at forsøgsordningen fra 2016 og de supplerende justeringer mangler faglig begrundelse for reguleringskvoten på 40 sæler, samt en målrettet indsats for at måle effekten Har det ikke den ønskede effekt, giver det på ingen måde mening at give tilladelse at skyde en fredet art.

Til trods for at gråsælbestandene i hhv. Østersøen og Nordsøen formentlig er tæt på at nå bærekapaciteten, vurderes de i Artikel 17-rapporteringen (2019) til at være i ugunstig bevaringsstatus, men i fremgang. Det skyldes primært en minimal yngleaktivitet på blot 5-15 unger/år, samt at den naturlige forekomst og udbredelse ikke er opnået. I notatet fra DCE (2019)[2] fremgår det, at de få ynglende gråsæler i Danmark har et ukendt bevægelsesmønster. Som udgangspunkt kan det ikke vides med sikkerhed om reguleringen derfor kan forværre den danske bevaringsstatus eller føre til lokal udryddelse andre steder i Østersøen, hvor dyrene yngler. WWF mener, at netop dette er endnu en grund til at gråsælen i Østersøen ikke skal reguleres.

WWF er dertil især uforstående overfor, at der skal kunne gives reguleringstilladelser til fritidsfiskere og at proceduren for tilladelse til regulering forenkles. Der mangler argument for, at fritidsfiskerne skal kunne regulere, da de ikke er økonomisk afhængige af deres fangster.

Fjernelse af kursuskrav som forudsætning for reguleringstilladelse

At proceduren lempes og at sæljagtkurset fjernes, mener vi kan have konsekvenser for dyrevelfærd og at der er risiko for, at spættede sæler forveksles med unge gråsæler, hvilket allerede er hændt[2] på trods af et krav om kursus i den nuværende regulering.

Regional forvaltningsplan for gråsæl i Østersøen

WWF støtter op om udarbejdelsen af regional forvaltningsplan, da Østersøen bør forvaltes holistisk. Dog vil WWF allerede nu gøre opmærksom på, at vi *ikke* støtter op om regulering på internationalt plan. I Sverige og Finland er der allerede indført betydeligt større reguleringskvoter på gråsæl, spættet sæl og ringsæl og vi ønsker ikke, at Danmark støtter op om denne reguleringsstørrelse. Dertil skal det nævnes, at vi ønsker at bifangst af sælerne skal medregnes i forvaltningsplanen. I Finland, Estland og Sverige vurderes det, at omkring 2000 gråsæler bifanges i passive fiskeredskaber[4] og der er derfor højst sandsynligt en større andel der bifanges i hele Østersøen.

Ulovlig regulering bør straffes

Bifangst og ulovlig regulering med stormaskede garn, der målrettet går efter at fange sæler, er generelt underrapporteret. WWF støtter op om igangsættelsen af indsatsen mod den ulovlige regulering med målrettet kontrol, da der bør indføres mere monitering på området. Ulovlig regulering af sæler med garn er wildlife-kriminalitet som bør efterforskes og straffes efter lovgivningen på dette område.

[4] Galatius, A., Olsen, M. T., & Teilmann, J. (2016). Konflikter mellem sæler og fiskeri i Danmark: baggrund og studier i sælers biologi og interaktioner med fiskeriet.

Jagttid på spættet sæl
WWF er imod jagttid på spættet sæl. Jagttid på spættet sæl kan føre til øget stress, øget fødeindtag og øget skyhed hos sælerne, som kan forringe deres muligheder for at udnytte deres hvilepladser. Det vil desuden påvirke den rekreative værdi, som sælerne allerede i høj grad udgør.

Regulering af spættet sæl i åer
Indførslen af mulighed for regulering af spættet sæl i åer 2018 blev givet uden forudgående undersøgelser om de reelle effekter, som sælerne potentielt har på lystfiskeriet i åerne. Der blev heller ikke etableret forsøg med alternative løsninger før tilladelsen blev givet. WWF mener, at tilladelsen er under al kritik og at reguleringsmuligheden ikke bør videreføres i den nye forvaltningsplan før end det reelle skadeomfang i åerne er fastlagt. Vi mener i stedet, at det bør undersøges, om sælernes tilstedeværelse i åerne potentielt kan skabe økonomisk værdi i forbindelse med sælturisme.

Regulering kan påvirke sælturismen
Som førnævnt, kan regulering og jagt på sæler ved deres liggepladser medføre øget skyhed hos sælerne og at de ikke længere vil gå på land ved deres hvilepladser, hvor man ellers kan observere dem. Regulering kan dermed påvirke den store herlighedsværdi og rekreative værdi samt det økonomiske potentiale, som den stigende sælturisme har. I 2015 blev havepattedyrrelateret økoturisme vurderet til at omsætte for 6,7 mio. kroner. Sælturismen udgjorde 70 % af de arrangerede ture. Det økonomiske potentiale i sælturisme risikeres dermed, hvis der indføres øget regulering og/eller jagttid på sælerne.

Løsning på konflikterne
Interessekonflikten har altid været der og derfor mener WWF Verdensnaturfonden, at forvaltningsplanen bør fokusere på langsigtede metoder, som i højere grad sikrer en sameksistens mellem sæler og fiskere. En af løsningerne på konflikterne er fortsat at fokusere på udvikling af sælsikre redskaber. Dertil ser vi hellere at der - indtil en mere holdbar løsning er fundet - gives kompensation baseret på dokumenterede skader, frem for at sælerne skydes.

I oktober 2019 blev det for første gang nogensinde videodokumenteret, at vilde gråsæler bruger klap under vandet til at kommunikere med. Den højfrekvente lyd, som produceres under klappene, er et signal til andre sæler i området og bruges antageligt til at skræmme andre hanlige sæler væk eller til at tiltrække hunsæler. Denne opdagelse viser nyt potentiale til udvikling af målrettede og "naturlige" sælskræmmere og vi vil opfordre til, at potentialet undersøges. [5]

2. <u>Indsatser for bæredygtig naturturisme, herunder udarbejdelse af retningslinjer for bæredygtig sælturisme</u>

Sælernes genindvandring er en forvaltningssucces
WWF støtter op om udarbejdelsen af etiske retningslinjer for bæredygtig sælturisme. Vi mener dertil, at der i indsatsen bør tilføjes et formidlingsafsnit, som forklarer sælernes rolle og betydning i fødekæden og som samtidig sætter fokus på, at sælernes genindvandring i de danske farvande er en forvaltningssucces. Sælernes forekomst og udbredelse i de danske farvande skal fortælles, så de nuværende konflikter sættes i

[5] Hocking, D. P., Burville, B., Parker, W. M., Evans, A. R., Park, T., & Marx, F. G. (2020). Percussive underwater signaling in wild gray seals. *Marine Mammal Science*.

historisk perspektiv. Sælerne bør være en del af markedsføringen af Danmark som naturland. De kan være med til at skabe rekreativ værdi og give danskerne unikke naturrige oplevelser.

Nabolandene Tyskland og Polen har gode eksempler på, hvordan man kan udvikle økoturisme, som vi anbefaler at kigge nærmere på. I Polen kan borgere bl.a. blive en del af den frivillige gruppe "Blue Patrol" og være med til at gøre en forskel inden for naturbevarelse i Østersøen, herunder beskyttelse af gråsælen. Derudover er der mulighed for at borgere kan "adoptere" en sæl og dermed donere øremærkede penge til beskyttelse af sæler og deres levesteder.

3. Indsatser vedr. forskning og implementering af forskningsresultater

Ingen regulering før endelige forskningsresultater
WWF ser positivt på det øgede fokus på forskning og redegørelse for årsagerne til nedgangen i de kystnære fiskebestande og sælernes dertil uafklarede relation til nedgangen. Vi mener dog, at så længe dette stadig foreligger uvist, skal regulering af fredede arter ikke være konfliktløsningens førsteprioritet. Vi mener, at forskningsresultaterne bør ligge forud for politiske beslutninger, når det drejer sig om regulering af fredede arter.

Forsat forskning i den svækkede torskebestand i Østersøen
WWF er af den overbevisning, at en af hovedårsagerne til torskens tilbagegang er mangel på føde, hvilket et svenske studie også giver en indikation af.[6] Derfor skal fødegrundlaget for torsken forbedres. Store dele af den sydlige Østersø mangler ilt, og i store dele af den sydlige Østersø finder fiskeri sted med bundtrawl. Begge er med til at reducere både diversiteten og mængden af egnede fødeemner for torsken på havbunden, dvs. vigtige byttedyr for især unge torsk. Derfor ønsker WWF at omfang, udbredelse og den eksisterende viden om effekten af bundtrawl på havbundens biologi inddrages i dette analysearbejde. WWF mener, at etablering af trawlfrie områder både vil kunne give bunddyrssamfund bedre levevilkår, hvorved fødegrundlaget for torsk styrkes. Dette vil også give en håndsrækning til sælramte garn-fiskere, som får bedre muligheder for at afsøge nye fiskepladser.

København, 06.03.20

På vegne af WWF Verdensnaturfonden:

Henrike Le Semmler, Seniorrådgiver for Hav og Fiskeri, tel.: 22688110

Thomas Kirk Sørensen, Sektionsleder for Hav og Wildlife, tel: 25142551

Michelle Melin, Studentermedhjælper i Sektion for Hav og Wildlife, tel: 28716930

[6] https://balticeye.org/sv/hallbart-fiske/torskmatning/

Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

Høringssvar udkast til sælforvaltningsplan. J.nr. 2019-4203

DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Susanne Boutrup
Chefkonsulent

Dato: 6. marts 2020

Direkte tlf.: +45 8715 8794
E-mail: sub@dce.au.dk
Web: au.dk/sub@dce

Afs. CVR-nr.: 31119103

Miljøstyrelsen har den 23. januar 2020 via høringsportalen sendt udkast til sælforvaltningsplan i høring.

DCE, Aarhus Universitet har nedenstående bemærkninger til udkastet. Forfattere til bemærkningerne er Anders Galatius, Jonas Teilmann og Jakob Tougaard, alle seniorforskere ved Institut for Bioscience, Aarhus Universitet. Faglig kvalitetssikring er fortaget af Jacob Nabe-Nielsen.

Bemærkninger til udkastet til sælforvaltningsplan:
Af side 4 under Spættet sæl står der: "Arten er i fremgang i alle områder undtagen i Limfjorden, hvor bestanden har været relativt konstant siden 1990erne og muligvis er tæt på fjordens bæreevne." Dette er ikke korrekt ifølge den seneste opgørelse fra NOVANA, som viser, at det samlede antal af spættede sæler i Danmark er i tilbagegang med et fald på 2%/år over de seneste fem år. Kun i den vestlige Østersø er der en fremgang på 5%/år (Hansen og Høgslund 2019).

På side 5 under Gråsælen står der "Bestanden vokser i begge de biogeografiske marine regioner, som det danske havområde indgår i." Dette er ikke korrekt og som det fremgår af figur 2 er antallet af gråsæler ved Christiansø og Rødsand faldet siden 2015.

På side 5 lige over figur 1 står der "Der foretages årligt optælling af sæler, som offentliggøres i NOVANA-rapporter. Rapporten for 2017 findes her." Her bør henvises til den seneste rapport med 2018 tallene (se referencelisten nedenfor), det samme gælder figur 1 og 2 hvor tallene også kommer fra denne rapport.

Ifølge side 11 af høringsudkastet til den nye sælforvaltningsplan vil der i nærmeste fremtid blive truffet beslutning om indførelse af jagttid på spættet sæl. Med disse aktuelle overvejelser vil vi gerne tilråde, at overvågningen af spættet sæl udvides, såfremt jagttid på denne art indføres. I forhold til andre arter med jagttid i Danmark er sæler meget langsomt reproducerende: Under de mest gunstige forhold kan en population-

stilvækst på 12-13% årligt forventes (Härkönen et al. 2002), mens den seneste opgørelse fra NOVANA viser, at antallet af spættede sæler i Danmark er i tilbagegang med et fald på 2%/år over de seneste fem år (Hansen og Høgslund 2019). De fleste spættede sæler er meget lokale i deres bevægelser og yngler i nærheden af, hvor de selv er født. Således kan spættede sælers populationsstruktur ses som et netværk af kolonier (Olsen et al. 2014). Da det er sandsynligt, at et jagttryk vil være ujævnt fordelt, er det sandsynligt, at dette kan betyde en stor belastning på enkelte kolonier. Med den stokastisisk variation der er i optællingsdata af sæler, kan det tage adskillige år med en betydelig reel tilbagegang, før dette detekteres i overvågningen (Hårding et al. 2007). Dette tidsrum kan forkortes ved at opnå den lavest mulige usikkerhed i de årlige estimater, fx ved at foretage optællinger 3 gange hver fældesæson i stedet for det nuværende program med to optællinger (Teilmann et al. 2010). Da spættet sæl er udsat for andre presfaktorer end jagt (virusepidemier, forurening, forstyrrelser) kan selv beskedne jagttryk forårsage betydelig nedgang i en bestand (Bottagisio et al. in prep).

I listen af retningslinjer på side 12 står der: ”Langsom sejlads indenfor 300 m fra hvilepladser (max 5 knob).” Her bør tilføjes at der ved de fleste landgangspladser er reservatbestemmelser med sejladsforbud nærmere end 500m fra sælerne i hele eller dele af året og at dette altid skal respekteres. I øvrigt er det uhensigtsmæssigt, at reservaterne typisk har forbud mod sejlads nærmere end 500m, når retningslinjerne i sælforvaltningsplanen siger 300m. Dette bør ensrettes, så afstandene er de samme. I Bilag 7 bør lovfæstede afstand til sælerne indsættes i tabellen.

Under afsnittet Naturturisme bør det også fremgå, at sælturisme og regulering/jagt formentlig ikke foregår i samme område. Det bør diskuteres, hvordan man vil håndtere dette dilemma, specielt hvis målet er at fremme sælturisme og samtidig have mere regulering/jagt på sæler.

Øverst side 13 står der: ”… så de kan indbringes til videnskabelige undersøgelser ved Århus Universitet DCE.” Dette er ikke forkert, men her bør Beredskabsplanen for strandede havpattedyr nævnes. Denne aftale ligger under Miljøstyrelsen og det er i dette regi, at der tages hånd om indberetninger, bjærgning af dyrene og prøveindsamling af strandende havpattedyr.

Under Klimaændringer på side 22 bør tilføjes: ”Alle de nuværende sællokaliteter er i risiko for at blive oversvømmet ved stigninger i havniveauet som følge af stigende temperaturer. Det betyder, at sælernes ynglehabitater kan risikere at forsvinde og det bør overvejes, i hvilket omfang højere liggende sandbanker og stenrev vil være tilgængelige for sælerne i fremtiden. Dette er relevant i forhold til langsigtet gunstig bevaringsstatus under Habitatdirektivet.”
Det ville være gavnligt med et kort, der viser, hvor der kan gives tilladelse til at skyde hvilken sælart på hvilke tider af året og hvor Bornholmer-ordningen gælder (der henvises til kortbilag i appendiks 4 som ikke findes). Det mangler også en tabel, der viser hvilken periode de to sælarter og de respektive populationer er fredede mht. yngle- og

fældetider, hvor der ikke må reguleres sæler. Der er meget stor risiko for, at der ikke kan kendes forskel på de to sælarter, så hvis man vil undgå at skyde et fredet dyr, bør ingen sæl reguleres i den periode hvor en af arterne yngler og fælder.

I bilag 1 side 15 og på side 27 fremgår det, at der er reguleret et stigende antal sæler i de seneste år, samt at jægerne er forpligtet til at bjærge sælerne og bringe dem i land, så de kan indgå i videnskabelige undersøgelser, der skal bidrage til at rådgive Miljøstyrelsen omkring regulering og jagt. Desværre er der ikke bragt flere døde sæler i land de seneste år og hvis dette krav fastholdes i forvaltningsplanen, bør indsatsen for at bjærge døde sæler skærpes og præciseres. F.eks. som i Sverige, hvor sæler ikke må skydes på dybere vand, end at den kan findes, hvis den synker. Ligeledes bør alle jægere have lange stænger med kroge på til at fange sælen, idet den synker.
Det er et stort problem for rådgivningen af ministerierne at man ikke ved hvilke sæler (køn, alder og art), der reguleres, hvad de har spist og hvor de er skudt.

I afsnit om støj, side 20 bør det præciseres, at der er tale om undervandsstøj, ikke luftbåren støj. Det bør præciseres, at der i forvaltning af undervandsstøj, f.eks. i Miljøstyrelsens overvågningsprogram, skelnes mellem kraftige, kortvarige lyde (impulslyd, såsom eksplosioner, sonar, pæleramning, seismik mm.) og vedvarende, lavfrekvent lyd (f.eks. skibsstøj).
De eneste lydkilder, der i praksis er i stand til at forårsage egentlig vævsskade og evt. død, er eksplosioner. Alle andre impulsstøjkilder kan højst forårsage høreskader og forstyrre dyrenes adfærd, dvs. ikke akut fatale. Forstyrrelse kan sekundært medføre dødsfald, f.eks. som øget bifangst i forbindelse med flugt fra kraftig impulsstøj.
De citerede modelberegninger for høreskader ved eksplosioner er ikke retvisende for de faktiske effekter af eksplosioner, da de er beregnet under en række worst-case antagelser, som led i en miljøkonsekvensvurdering. Det er derfor overvejende sandsynligt, at påvirkningsafstandene er betydeligt overestimeret. En nyttig tommelfingerregel er, at hvis det skønnes sikkert for en civil dykker at opholde sig i en given afstand fra eksplosionen, så er det også sikkert for et havpattedyr.
Sælskræmmere, som er særdeles kraftige lydkilder designet til at holde sæler væk fra fiskeriredskaber og havbrugsanlæg, vides at kunne påvirke sæler og især marsvin betydeligt. Marsvin er således vist at reagere på over 10 km afstand af en kommerciel sælskræmmer, og langvarig brug af sælskræmmere vil derfor kunne medføre et betydeligt tab af levesteder. Sælskræmmere bør derfor ikke anvendes uden forudgående tilladelse fra de relevante myndigheder.
Maskering af hørelsen hos sæler er ikke godt undersøgt, men da både gråsæl og spættet sæl kommunikerer med hinanden under vandet, bl.a. i forbindelse med parringen, og deres lyde ligger i samme frekvensområde som skibsstøj, er der et betydeligt potentiale for maskering af sælernes kommunikation. Dette er efter alt at dømme især af betydning omkring ynglebankerne.

Referencer

Bottagisio E, Härkönen T, Galatius A, Silva W, Olsen MT, Harding K. Population viability analysis of the Swedish-Danish harbour seal metapopulation: the influence of single and multiple stressors

Hansen J.W. & Høgslund S. (red.) 2019. Marine områder 2018. NOVANA. Aarhus Universitet, DCE –Nationalt Center for Miljø og Energi, 156 s. - Videnskabelig rapport fra DCE nr. 355
http://dce2.au.dk/pub/SR355.pdf

Härkönen T, Harding KC, Heide-Jørgenssen M-P. 2002. Rates of increase in age structured populations, a lesson from the European harbour seal. Canadian Journal of Zoology. 80:1498–1510. doi: 10.1139/z02-141.

Hårding KC, Härkönen T, Helander B, Karlsson O. 2007. Status of Baltic grey seals: population assessment and risk analysis. NAMMCO Scientific Publications 6: https://doi.org/10.7557/3.2720

Teilmann, J, Riget, FF & Harkonen, T 2010, 'Optimizing survey design for Scandinavian harbour seals: population trend as an ecological quality element', *ICES Journal of Marine Science*, vol. 67, no. 5, pp. 952-958. https://doi.org/10.1093/icesjms/fsq001